

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 2, Article Number:D0052

FINE ARTS

Received: November 2010

Accepted: February 2011

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Zeki Nacakcı

Esra Dalkıran

Mehmet Akif Ersoy University

znacakci@gmail.com

Burdur-Turkey

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMINDA YER ALAN "BİLGİSAYAR" DERSİNİN
İŞLEVSELLİĞİ**

ÖZET

Bu çalışmada, müzik öğretmenliği programında yer alan "Bilgisayar I/II" dersinin eğitimde değişen teknolojik koşulları karşılayıp karşılamadığına yönelik dersin işlevselliğini içeren kapsamlı bir analiz yapılmıştır. Çalışmada, mevcut dersin isminin adsal ve tanımsal çözümlenmesi ve yeniden isimlendirilmesi, derslerin kimler tarafından nasıl uygulandığı, ders içeriğinin güncellenmesi gibi alt konular incelenmiştir. Bu amaçla söz konusu dersi yürüten ders öğretim elemanlarının görüşleri "tam yapılandırılmış görüşme" ile alınmış, veriler "içerik analizi" yöntemi kullanılarak değerlendirilmeye çalışılmıştır. Çalışmada müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine anket yoluyla ulaşılmış ve değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, "bilgisayar" dersi uygulamasının, amacına ulaşmadığı yönünde benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrenciler bilgisayar dersinin mesleki yaşamlarına katkısı olmadığını belirtmiş ve bu konuda öneri ve taleplerde bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar, Müzik Eğitimi, Program Analizi, Müzik Yazılımları, Müzik Öğretmenliği

**FUNCTIONALTY OF "COMPUTER" LESSON WHICH IS CONTAINED IN MUSIC TEACHER
TRAINING PROGRAMME**

ABSTRACT

In This study analyzed that whether the lesson "Computer I-II" which is taking part in music education program is supplying the chainging of the music education technologie. This study searched for beloving subjects that; analyze the name and the definition of the lesson; who are the lecturers of the lesson and what is the way of the teaching; to renew of the theme of the lesson. By this aim the opinions of lesson lecturers was received with 'fully structured interview', the data was evaluated by using 'content analysis' method. In this study the questionnaire was implemented to preservice music teachers and the data was evaluated. Result of the study is the lesson not able to achive to its aim with these thechnics etc. The students indicated that there is no contribution of computer lesson to their careers and they made suggestion and request about this subject.

Keywords: Computer, Music Education, Program Analyze, Music Software, Music Teaching

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Özellikle son yıllarda eğitimde bireylerden en üst düzeyde verim alınabilmesi, etkili ve kalıcı öğrenmenin oluşabilmesi için, bireylerin gelişimine katkı sağlayabilecek her türlü teknolojik destekten yararlanılması kaçınılmaz olmuştur. Eğitimde yaşanan bu teknolojik gelişmeler, müzik eğitimine de online, interaktif müzik eğitimi programları, yazılımlar vb. boyutlarıyla yansımaktadır. Müzik eğitiminde kullanılan, Ear Master, Music Ace, Melody Game vb. programlar müzik eğitimine farklı bir bakış açısı getirerek değişikliklere yol açacağı farklı bir renk ve motivasyon yaratacağı düşünülmektedir. Bu ve benzeri müzik programları, okullarımızda uygulanan mevcut müzik eğitimine destek olarak müzik öğretmenleri tarafından öğrencilere uygulanabildiğinde, müzik öğretmeni adaylarına pek çok bakımdan kolaylık sağlayacaktır. Ancak yüksek öğretim kurumlarımızda eğitimde yaşanan bu teknolojik gelişmeler yeterince takip edilmekte midir? Ya da bu gelişmeler disiplinler arası transferde kullanılmakta mıdır?

Son yıllarda bilgisayar teknolojisi; kelime işleme, veri yönetimi ve istatistiksel analiz dışında, yüksek öğretim kurumlarında halen emekleme safhasında olmasına rağmen, herkesin rahatlıkla ulaşabileceği bir konuma gelmiştir. Temel bilgisayar okuryazarlığı kazandıran dersler pek çok öğretmen yetiştirme programlarında mevcuttur. Ancak bu derslerin etkinlikleri büyük soru işaretleri yaratmaktadır (Altan, 2001). Buna ilaveten öğretmenlerin teknolojiye olan ilgi ve becerileri incelendiğinde, bilgisayarın kullanım güçlüklerini aşamayacaklarına inanmaları, sınıftaki otoriterliklerini yitirecekleri endişeleri, okul idarecilerinin bilgisayarların kullanımından doğacak problemlerden öğretmenlerin sorumlu olduğunu belirtmeleri üzerine öğretmenlerde gelişen "ya bozulursa!" kaygısı, sınıf yapısının teknolojiye elverişli olmaması gibi birçok soru ve sorunla karşı karşıya kalınmaktadır (Varol, 2002).

Genelde öğretmen yetiştirme özelde müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde, şüphesiz ki günümüzün farklılaşan ihtiyaçları doğrultusunda çağın gerektirdiği teknolojik donanıma sahip müzik öğretmeni adayları yetiştirmek ilgili kurumlara düşmektedir. Bu bağlamda, ülkemiz müzik eğitiminin de, toplumun beklentileri ve hazır oluş düzeyleri doğrultusunda bilişim çağına ayak uydurabilmek için eğitimde gerekli görülen yenileşmeleri gerçekleştirmesi kaçınılmazdır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ VE AMAÇ (RESEARCH SIGNIFICANCE AND PURPOSE)

Bu çalışma, müzik öğretmenliği programındaki Bilgisayar I/II dersinin programdaki tanımından da anlaşılacağı gibi eğitimde değişen teknolojik koşullara yönelik gereksinimleri karşılayabileceği düşünülmektedir. Fakat bu dersin işlenişi, kapsamı, bu dersi yürüten öğretim elemanları göz önüne alındığında dersin işlevselliği ile ilgili ciddi sıkıntıların olduğu düşünülmektedir. Buradan hareketle söz konusu derste ki güncel eksikliklerin belirlenmesi ve çözüm önerilerinin sunulması bu çalışmanın önemini oluşturmaktadır.

Bu çalışmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dallarının lisans programında yer alan "Bilgisayar I/II" dersinin müzik eğitiminde değişen teknolojik koşulları karşılayıp karşılamadığı araştırılarak derse yönelik öneriler sunulması amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Bilgisayar I/II dersinin müzik öğretmenliği lisans programındaki yeri ve önemi nedir? Dersin programsal çözümlemesi nasıldır?

- Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dallarında "Bilgisayar I/II" dersini hangi öğretim elemanları yürütmektedir?
- "Bilgisayar I/II" derslerinde öğrencilere, öğretmenlik mesleki yaşamlarına yönelik müzik programları ya da müzik yazılımları öğretilmekte midir?
- Araştırma kapsamındaki çerçeve içerisinde öğrencilerin ders hakkındaki öneri ve talepleri nelerdir?
- Araştırma kapsamındaki çerçeve içerisinde öğrencilerin ders hakkındaki görüşleri nelerdir?

3. YÖNTEM (METHOD)

3.1. Araştırma Modeli (Research Model)

Bu çalışmada, betimsel araştırma modeli kullanılmış ve nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem (Population and Sample)

Araştırmada Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programının 2. sınıfında uygulanan "Bilgisayar I / II" dersine yönelik öğretim elemanları ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı başkanları ile yapılan görüşmede Türkiye evrenini olan 23 üniversitenin Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği anabilim dallarına ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında yine Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programının "Bilgisayar I / II" dersini almış olan 3. sınıf öğrencilerinin görüşlerini almak üzere Türkiye Evrenindeki 23 üniversiteden 11'i örneklem olarak belirlenmiş ve aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1. Örneklem grubunu oluşturan müzik eğitimi anabilim dalları
(Table 1. Music teacher education programs which constituent sample group)

No	Üniversiteler	Bulunduğu İl	n
1	Cumhuriyet Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Sivas	28
2	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğrt. Ana Bilim Dalı	Çanakkale	33
3	Erzincan Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Erzincan	29
4	Gazi Üniversitesi Gazi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Ankara	30
5	Harran Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği Bölümü	Urfa	45
6	İzzet Baysal Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Bolu	35
7	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Trabzon	50
8	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Burdur	52
9	Niğde Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Niğde	30
10	Pamukkale Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Denizli	21
11	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eđt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Van	20

N= 373

3.3. Verilerin Toplanması (Data Collecting)

Araştırmada, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programındaki "Bilgisayar I / II" dersinin içeriğine yönelik öğrencilerinin

görüşlerini almak üzere araştırmacılar tarafından anket geliştirilmiştir. Anket bu dersin öğrenimini henüz yeni tamamlamış olmaları gerekçesiyle 3. Sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Anket geliştirilirken ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. 6 madde ile pilot uygulaması yapılan ankette madde korelasyon değeri .30' un altında olanlar çıkarılmıştır. Geliştirilen anket 4 önerme ve 1 açık uçlu sorudan oluşmuştur. Önermelere verilen cevaplar, "Tamamen katılıyorum (3)", "Kısmen katılıyorum (2)", "Hiç katılmıyorum (1)" seçeneklerine göre olumludan olumsuz doğru puanlanmıştır. Olumsuz soru köklerinde puanlama tersten yapılmıştır.

Araştırmada, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programının 2. sınıfındaki "Bilgisayar I / II" dersinin uygulanışına yönelik öğretim elemanlarının görüşlerini almak için "Yapılandırılmış Görüşme formu" uygulanmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler hazırlanan form üzerine kaydedilmiştir. Görüşme, belirlenen amaç çerçevesinin dışına çıkılmaması ve bu amaçla hangi verilerin toplanacağı belirlenip sınırlandırılması gerekçesiyle tam yapılandırılmış olarak planlanmıştır. Görüşme formunda, "Bilgisayar" dersini yürüten öğretim elemanının bağlı bulunduğu anabilim dalı sorgulanmış ve dersin uygulanması aşamasında bilgisayar temel öğretiminin dışında Müzik eğitimi üzerine herhangi bir program ya da yazılım öğretip öğretmediklerine ilişkin sorular sorulmuştur. Ayrıca görüşmecilerin eklemek istedikleri veriler dikkate alınmıştır.

3.4. Verilerin Çözümlemesi (Analysis of Data)

Çalışmada "Bilgisayar I/II" dersinin müzik öğretmenliği lisans programındaki yeri ve önemine yönelik programsal çözümleme yapılmıştır. Bu aşamada dizelgesel, çizelgesel, tanımsal, adsal ve yapısal program çözümleme tekniklerinden yararlanılmıştır. Anketin uygulanmasından elde edilen verilerin istatistiksel çözümleri için SPSS 15.0 (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Bulguların istatistiksel olarak ifade edilmesinde, frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Ankette kullanılan olumlu ve olumsuz önermelerin yorumlanmasında puanlama tersten esas alınmıştır. Anket ve belgelerden elde edilen ham veriler "içerik analizi tekniği" (Yıldırım & Şimşek, 2005) kullanılarak analiz edilip yorumlanmıştır. Ayrıca, araştırma bulgularının iç-güvenirliğini ve geçerliğini artırmak amacıyla öğrenci görüşlerinden sıkça alıntılar yapılmış, örnek görüşlerin örneklem grubundaki tüm üniversitelerden olmasına önem verilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND COMMENTS)

Araştırma kapsamında genel amaç çerçevesinde cevap aranan sorular alt başlıklar halinde sunulmuştur. Toplanan verilerden elde edilen bulgular önce tablo olarak sunulmuş daha sonra sözel olarak istatistiksel bir dille ifade edildikten sonra yorumlanmıştır.

4.1. Bilgisayar I/II Dersinin Müzik Öğretmenliği Lisans Programındaki Yeri ve Önemi (The Importance and the Placement of the "Computer I/II" in Music Teacher Program)

- **Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Dizelgesel ve Çizelgesel Çözümlemesi:** Müzik Öğretmenliği Lisans Programında uygulanan dersler belirli bir düzene ve 8 yarıyıllık sıraya göre dizilmiş bulunmaktadır. Dizelge içerisinde dersler 3 alana ayrılmışlardır. Bunlar;
  - o Alan ve Alan Bilgisi Dersleri (A)
  - o Genel Kültür Dersleri (GK)
  - o Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri (MB)

Programın çizelgesinde ise derslerin sahip oldukları kredi miktarları ve haftalık ders saatlerinin işlenişi teorik ve uygulamalı olarak gösterilmiştir.

- **Bilgisayar I Dersinin Tanımsal Çözümlemesi:** Müzik Öğretmenliği Lisans Programı 2. sınıf III. yarıyıl "Bilgisayar I" dersinin tanımı;

"Bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, genel olarak işletim sistemleri, kelime işlemci programları, elektronik tablolarlama programları, veri sunumu, eğitimde İnternet kullanımı, bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkileri ve eğitimdeki yeri, bilişim sistemleri güvenliği ve ilgili etik kavramları"(YÖK).

Müzik öğretmenliği lisans programındaki "Bilgisayar I" dersi üçüncü yarıyıldaki 4 ders saati, "Bilgisayar II" dersi ise dördüncü yarıyıldaki 4 ders saati olmak üzere toplam 8 saatte verilmektedir. Ders, iki saat teorik, iki saat uygulama olmak üzere toplam üç krediden oluşmaktadır. Bilgisayar dersi üçüncü ve dördüncü yarıyıldaki derslerin %15'ini oluşturmaktadır. Programın Genel Kültür kodlu dersleri içerisindedir. Bilgisayar dersleri bu anabilim dalı programının her yarıyılında bulunan ve ağırlıklı dersler olarak gösterebileceğimiz alan ve alan eğitimi derslerinden "Bireysel Çalgı ve Piyano" ile öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden "Özel Öğretim Yöntemleri I ve II" dersleri ile aynı ağırlıkta ders saatine sahiptir. Ders saatleri ve krediler incelendiğinde bu dersin önemi ortaya çıkmaktadır.

Tablo 1. Bilgisayar I dersinin adsal ve yapısal çözümlemesi
(Table 1. Analyzing name and construction of computer-I)

Adsal Çözümleme (Analyze of Name)	Yapısal Çözümleme (Analyze of Construction)
• Dersin ismi içeriği ile örtüşmemektedir. Derste kullanılan araç dersin ismi olarak kullanılmış, amaç ve araç birbirine karışmıştır.	• Dersin içeriği konu başlıkları halinde sunulmuştur.
	• Kullanılacak bilişim teknolojilerinin yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, işletim sistemleri gibi teorik boyuta yer verilmiştir.
• Müzik Eğitimi ya da öğretmenlik boyutu ile ilişkilendirilmemiştir.	• Bilişim teknolojilerinin güvenlik ve etik boyutuna yer verilmiştir.
	• Tablolama programları, veri sunumu, internet kullanımı uygulamaya yönelik olarak tanımsal programda yer alan başlıklardır.

Tanımda dersin kapsamının çok geniş olması dersi sunacak olan öğretim elemanının tam donanımlı olmasını gerektirmektedir. Ayrıca dersin tanımsal olarak hazırlanması tanımda geçen konuların yarıyla teorik ve uygulamalı olarak dağıtımını ders öğretim elemanına bırakmıştır. Tanımda derste uygulanacak olan materyallerden yeterince bahsedilmemiştir. Tek bir davranış tek bir özeliği içerecek biçimde sınırlı değildir.

- **Bilgisayar II Dersinin Tanımsal Çözümlemesi:** Müzik Öğretmenliği Lisans Programı 2. sınıf IV. yarıyıl "Bilgisayar II" dersinin tanımı;

"Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili temel kavramlar, öğeleri, kuramsal temelleri, yararları ve sınırlılıkları, uygulama yöntemleri, bilgisayar destekli öğretimde kullanılan yaygın formatlar, ders

yazılımlarının değerlendirilmesi ve seçimi, uzaktan eğitim uygulamaları, veri tabanı uygulamaları, bilgisayar ve internetin çocuklar/gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi”(YÖK).

Dersin tanımı müzik öğretmeni adaylarına teknolojik anlamda meslek yaşamları boyunca gereksinim duyacakları hemen hemen tüm temel konuları kapsayacak şekilde çok geniş tutulmuştur. Ders, 2 saat teorik ve 2 saat uygulamalı olmak üzere haftada 4 saat olarak işlenmektedir. Teorik ve uygulamalı konuların bir arada işleniş yönü ile öğrencilere, bilgisayarda müzik yazılımları ve programları kullanılabilirse öğretmen adaylarına müziğin genel kültür ve uygulamalı alanları ilişkilendirme olanağı sunulabilecektir. Ders programda II yarıyıllık sürecin II. kısmını oluşturmaktadır. Çok geniş kapsamlı olan dersin konularının işleniş tarzı ders öğretim elemanına bırakılmıştır. Dersin, programda kendisinden önce ve sonra gelen tüm özel alan derslerine temel olabilecek niteliklere sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Bilgisayar II dersinin adsal ve yapısal çözümlemesi
(Table 2. Name and constructional analyzing of computer II class)

Adsal Çözümleme (Analyze of Name)	Yapısal Çözümleme (Analyze of Construction)
<ul style="list-style-type: none"> • Dersin ismi içeriği ile örtüşmemektedir. Kullanılan araç dersin ismi olarak kullanılmıştır. • Müzik Eğitimi ya da öğretmenlik boyutu ile ilişkilendirilmemiştir.	<ul style="list-style-type: none"> • Dersin içeriği konu başlıkları halinde sunulmuştur.
	<ul style="list-style-type: none"> • Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili temel kavramlar ve öğeleri, kuramsal temelleri, bilgisayar destekli kullanılan yaygın formatlar, ders yazılımları dersin teorik boyutunu oluşturmaktadır.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uzaktan eğitim uygulamaları, veri tabanı uygulamaları ise uygulamalı boyutunu oluşturmaktadır.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ayrıca bilgisayar ve internetin çocuklar/gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve bu etkilerin önlenmesi konusuna da yer verilmiştir.

Bu iki dersin çözümlenmesi ile ortaya çıkan "Bilgisayar I/II" derslerinin çizelgede 4 ders saati ile Genel Kültür dersleri içerisindeki derslerden en fazla ders saatine sahip olan ders konumunda olduklarıdır. Bu da bu dersin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Dersin isminin ders içeriği ile örtüşmediği ortadadır. Dersin içeriği konu başlıkları şeklinde verilmiştir ve ilk dönemde teorik konulara ikinci dönemde ise uygulamalı konulara ağırlık verilmiştir.

4.2. "Bilgisayar I/II" Dersini Yürüten Öğretim Elemanları Kadroları ve Müzik Alanı Ders Uygulamaları (The Lecturers of the Computer I-II Lessons and the Practices)

Tablo 3. Bilgisayar I-II dersini yürüten öğretim elemanı kadroları ve uygulamaları (Türkiye Evreni)
(Table 3. The lecturers of the computer I-II lessons and the practices "Turkey Population")

No	Üniversiteler	Bulunduğu il	Ders Öğretim Elemanı Kadrosu	Alana Yönelik Program Kullanım
1	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	Enformatik	---
2	Atatürk Üniversitesi	Erzurum	Enformatik	---
3	Balıkesir Necatibey Üniversitesi	Balıkesir	Enformatik	---
4	Cumhuriyet Üniversitesi	Sivas	Enformatik	---
5	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	Enformatik	---
6	Dokuz Eylül Üniversitesi	İzmir	Enformatik	---
7	Erzincan Üniversitesi	Erzincan	Enformatik	---
8	Gazi Osman Paşa Üniversitesi	Tokat	Enformatik	---
9	Gazi Üniversitesi	Ankara	Müzik AD	Finale
10	Harran Üniversitesi	Urfa	Enformatik	---
11	İnönü Üniversitesi	Malatya	Müzik AD	Finale, Cubase
12	İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu	Müzik AD	Finale
13	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon	Enformatik	---
14	Marmara Üniversitesi	İstanbul	Müzik AD	Finale, Cubase
15	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Burdur	Müzik AD	Finale
16	Muğla Üniversitesi	Muğla	Enformatik	---
17	Niğde Üniversitesi	Niğde	Enformatik	---
18	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Samsun	Enformatik	---
19	Pamukkale Üniversitesi	Denizli	Enformatik	---
20	Selçuk Üniversitesi	Konya	Müzik AD	Finale
21	Trakya Üniversitesi	Edirne	Enformatik	----
22	Uludağ Üniversitesi	Bursa	Müzik AD	Finale
23	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Van	Müzik AD	Finale

Enformatik Bölümü: Eğitim fakültelerinde "Bilgisayar" dersine yönelik ilgili birimlere görevlendirme yapan bölüm.

Müzik AD: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Finale Notepad: Nota Yazım Programı

Cubase: Alman Steinberg firması tarafından geliştirilen ve müzik kayıt, düzenleme ve edit işlemlerinde kullanılan bir DAW Dijital Ses İşleme İstasyonu yazılımıdır.

Araştırma kapsamında yapılandırılmış görüşme gereği olarak müzik eğitimi anabilim dallarına iki soru yöneltilmiştir. Bunlardan ilki "Müzik öğretmenliği programında yer alan Bilgisayar I / II" dersini müzik eğitimi anabilim dalından bir öğretim elemanı mı, yoksa enformatik bölümünün ilgili anabilim dallarından görevlendirdiği bir kişi mi yürütüyor?" sorusudur. Bu soruya tablo 2'den de anlaşılacağı üzere Türkiye'deki toplam 23 müzik eğitimi anabilim dalından 8 tanesinde kendi anabilim dalı öğretim elemanlarınca yürütülmektedir. Başka bir anlatımla Türkiye'deki toplam 23 müzik eğitimi anabilim

dalından 15'i "Bilgisayar I / II" dersini enformatik bölümü tarafından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü (BÖTE), Elektronik mühendisliği, vb. bölümlerden görevlendirilen öğretim elemanlarınca yürütmektedir. Buna göre, "Bilgisayar I / II" dersini Türkiye'deki tüm müzik eğitimi anabilim dallarından sadece %34'ü kendi anabilim dalındaki öğretim elemanlarınca yürütebilmektedir. Bu bulgulara göre, müzik alan bilgisi olmayan öğretim elemanlarınca yürütülen derslerde öğrencilerin mesleki yaşamlarında kullanabilecekleri müzik programları hakkında bilgi sahibi olamayacakları düşünülebilir. Bu durumda diğer %34'lük dilimdeki öğrencilerin alana yönelik bilgileri az da olsa tanıdıkları söylenebilir.

4.3. "Bilgisayar I/II" Derslerinde Öğretilen Müzik Alan Bilgisi ("Computer I/II" Knowledge Music Tech)

Görüşmelerde "Bu derste müzik programları öğretiyor musunuz? Eğer öğretiyorsanız hangi program ya da yazılımları gösteriyorsunuz?" sorusuna 23 görüşmecinin %66'sı derslerde sadece dersin içeriğinde olan temel bilgisayar uygulamaları üzerine ders yaptıkları, %34'ü temel bilgisayar uygulamalarının yanı sıra müzik programlarını öğrettiklerini belirtmişlerdir. Derslerde müzik programlarını öğrettiklerini belirten 8 öğretim elemanının tümü derste "Finale Notepad" Nota Yazım Programını gösterdiklerini ve uygulama yaptırdıklarını, bu 8 öğretim elemanından 2 tanesi "Cubase" müzik kayıt, düzenleme ve edit işlemlerinde kullanılan Dijital Ses İşleme İstasyonu yazılımı hakkında genel bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgulara göre, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda alana yönelik mesleki kazanımları hedeflediği düşünülen "Bilgisayar I / II" dersinde bilgisayar ve müzik teknolojilerine sahip öğretim elemanı sıkıntısı gibi faktörler de göz önüne alındığında söz konusu dersin öğrencilere müzik programlarının tanıtımı veya öğretimi bakımından yetersiz olduğu düşünülmektedir.

4.4. "Bilgisayar I/II" Dersine Yönelik Öğrenci Öneri ve Talepleri (Students Suggestion and Wishes about Computer I/II Lessons)

Araştırmada söz konusu dersin içeriğinde öğrenci öneri ve taleplerinin de önemli olduğu gerçeğinden hareketle örneklem grubundaki öğrencilere "Bu dersin meslek yaşamınızda daha etkili ve yararlı olabilmesi için öneri ve talepleriniz nelerdir?" Sorusu açık uçlu olarak sorulmuştur. Görüşlere ilişkin verilerden elde edilen örnekler, bulgular ve yorumlar şöyledir;

- "Keşke alanımızla ilgili şeyler görsek, şu anki derslerde sadece vakit kaybediyoruz. İleriye yönelik öğretmenlikle ilgili hiçbir şey görmüyoruz. Müfredatın değişmesi gerek" (Form no: 18).
- "Bilgisayar dersine girecek hocanın aynı zamanda iyi bir tonmayster ve yeterli düzeyde aranje bilgisine sahip olarak müzik öğrencilerine müzik teknolojisi öğretmesi gerektiğini düşünüyorum" (Form no: 25).
- "Müzikle ilgili programların daha ağırlıklı olması gerektiğini düşünüyorum. İleride o müthiş eğitim ruhunu verebilmemiz için bransa yönelik bilgisayar eğitimi verilmesi ile bizden sonraki neslin daha iyi müzik eğitimi alacağını düşünüyorum. Önerimi dikkate almanızı rica ederim. "Ne Ekersen Onu Biçersen" (Form no:36)
- "Excel, word değil de Finale gibi nota yazım programlarının işlenmesi iyi olur" (Form no: 42).
- Ders içerikleri müzik öğretmenliği kapsamında olursa eğer daha etkili olacağını düşünüyorum. Meslek eğitiminde

kullanabileceğimiz bilgilerin verilmesi bizim için daha yararlı olacaktır" (Form no: 55).

- "Müzikle ilgili konuların işlenmesi" (Form no: 73).
- "Mesleğe yönelik ders işlenmesi" (Form no: 96).
- "Haftalık ders saati artırılmalı, müzik programları üzerinde ders işlensin" (Form no: 111).
- "Daha çok mesleki hayatımıza göre ders işlenmelidir" (Form no: 132).
- "Ders saatlerinin artırılmasını ve müzik eğitimi içerikli programların kullanılmasını istiyorum. Meslek hayatımızda yardımcı olacağına inanıyorum" (Form no: 145).
- "Bu dersin okuduğumuz bölüme katkı sağlamadığını düşünmekteyim" (Form no: 157).
- "Bilgisayar kapatıp açma vb. şeyleri zaten bu okulu kazanan herkes biliyor, zaman kaybı" (Form no: 178).
- "Müzikle ilgili yazılım programlarının öğretilmesi gerekir. Örneğin, finale, cubase, mixcraft vb. (Form no:186).
- "Bu derste alanımızla ilgili yazılımların öğretilmesi gerektiği için kendi bölümümüzden bir öğretmen gerekiyor. Derslerin daha düzenli bir laboratuvarda işlenmesi gerekir" (Form no: 195).
- "Dünyada onlarca müzik eğitimine yardımcı programlar var. Biz müzik eğitimcileri adaylarına bunların da gösterilmesi gerekir" (Form no: 202).

Tablo 3. Öğrencilerin öneri ve taleplerinde kullandıkları ifadelerin genel dağılımı

(Table 3. Disputation of students expression: suggestions and wishings)

<i>Öğrencilerin Kullandıkları İfadeler</i>	<i>Kullanma Sıklığı (f)</i>
Alanımıza yönelik çalışmalar	135
Müzik programları öğretilsin	113
Müzik öğretmenliği / mesleki yaşama yönelik	97
Kendi alanımızdan bir öğretmen	72
Müfredatın değişmesi	32
Temel bilgisayar vakit kaybı / Zaten biliyoruz	29
Aranje ve kayıt teknolojisi	22
Laboratuar ortamlarının iyileştirilmesi	12
Ders saatinin artırılması	9
Görüş belirten toplam öğrenci	N= 207

Görüş örnekleri ve tablo 3'den anlaşılacağı üzere, öğrencilerin büyük çoğunluğu ifadelerinde, kendi alanlarına yönelik müzik programlarının öğretilmesini ve bu tür programların mesleki yaşamlarında gerekli olduğunu ısrarla belirtmişlerdir. Yine programın değişmesi gerektiği ve kendi alanlarından bir öğretmenin derse girmesi zorunluluğu üzerinde durmuşlardır. Öğrencilerin bir kısmı dersin vakit kaybı olduğunu belirtmişler, bazılarının da stüdyo, kayıt yazılımları, laboratuar desteği gibi talepleri olmuştur. Bu bulgulara göre öğrencilerin çoğunun "Bilgisayar" dersinden beklenen kazanımları iyi algıladıkları, bu dersin mesleki yaşamlarındaki önemi anladıklarından dolayı kendi alanlarına yönelik bir kaygı ve bir takım bilgi ihtiyaçları içerisinde oldukları söylenebilir.

4.5. "Bilgisayar I/II" Dersine Yönelik Öğrenci Görüşleri ("Computer I/II" Student Opinions)

Tablo 4. Öğrenci görüşlerinin frekans, yüzde ve aritmetik ortalama dağılımları
(Table 4. Disputation of students oppinions: Frekans, percent and the arithmetic mean)

No	Önermeler	Tamamen katılıyorum		Kısmen katılıyorum		Hiç katılmıyorum		N
		f	%	f	%	f	%	
1.	Bu ders sayesinde meslek yaşamımda gerekli olabilecek bilgisayar yazılımlarını yeterince kullanabiliyorum.	137	36,7	173	46,4	63	16,9	373
2.	"Bilgisayar" dersinin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi AD Lisans Programlarında yer alması gerekir.	211	56,6	118	31,6	44	11,8	373
3.	Bu dersin içeriğinin müzik öğretmenin meslek yaşamında kullanabileceği müzik teknolojilerini ve yazılımlarını da kapsamaması gerekir.	250	67,0	84	22,5	39	10,5	373
4.	Bu dersin içeriğini daha önceki bilgilerime benzer olduğu için gereksiz görüyorum.	230	61,7	93	24,9	50	13,4	373

Tablo 4 incelendiğinde:

- "Bu ders sayesinde meslek yaşamımda gerekli olabilecek bilgisayar yazılımlarını yeterince kullanabiliyorum" önermesine öğretmen adaylarının %36,7'si tamamen katılıyorum, %46,4'ü kısmen katılıyorum, %16,9'u ise hiç katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre öğretmen adayları büyük bir çoğunlukla (36,7 + 46,4) kendilerini mesleki yaşamlarında karşılaşılabilecekleri yazılımları kullanmada yeterli görüyorlar.
- "Bilgisayar dersinin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi AD Lisans Programların da yer alması gerekir" önermesine öğretmen adaylarının %31,6'sı tamamen katılıyorum, %56,6'sı kısmen katılıyorum, %11,8'i ise hiç katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre öğretmen adayları büyük bir çoğunlukla (56,6+31,6) bilgisayar dersinin programda yer alması gerekliliği üzerine görüş bildirmesine rağmen, çok az kısmı bu dersin programda yer almaması gerektiğini belirtmişlerdir.
- "Bu dersin içeriğinin müzik öğretmenin meslek yaşamında kullanabileceği müzik teknolojilerini ve yazılımlarını da kapsamaması gerekir" önermesine öğretmen adaylarının %67'si tamamen katılıyorum, %22,5'i kısmen katılıyorum, %10,5'i ise hiç katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre

öğretmen adayları büyük bir çoğunlukla (67+22,5) bilgisayar dersi içeriğinin müzik teknolojilerini de kapsamı gerekliliği üzerine görüş bildirmesine rağmen, çok az kısmı bu dersin içeriğinde yer alacak müzik teknolojilerinin kendileri için gerekli olmadığını belirtmişlerdir.

- "Bu dersin içeriğini daha önceki bilgilerime benzer olduğu için gereksiz görüyorum" önermesine öğretmen adaylarının %61,7'si tamamen katılıyorum, %24,9'u kısmen katılıyorum, %13,4'ü ise hiç katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre öğretmen adayları yine büyük bir çoğunluk olarak kabul edilebilecek bir oranda, derste öğrendiklerinin daha önceki bilgilerinin tekrarı niteliğinde olduğu için dersi gereksiz görmektedir. Çok az kısmı bu önermeye katılmamıştır.

5. SONUÇLAR (CONCLUSIONS)

"Bilgisayar I/II" dersinin müzik öğretmenliği programındaki Genel Kültür dersleri içerisinde en fazla ders saatine sahip bir konumunda olduğu görülmektedir. Bu da bu dersin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bilgisayar dersi, müzik öğretmenliği programındaki alan ve alan eğitimi derslerinden "Bireysel Çalgı ve Piyano" ile öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden "Özel Öğretim Yöntemleri" dersi ile eşit ağırlıkta ders saatine sahip olması derse verilen önemi ve dersin kazanımlarının gerçekleştirilmesinde ders saatinin yeterli olduğu kanaatini uyandırmaktadır. Yapılan çözümlene sonucunda dersin isminin ders içeriği ile örtüşmediği düşünülmektedir. Derste kullanılan araç dersin ismi olarak kullanılmış, amaç ve araç birbirine karışmıştır.

Türkiye'deki tüm müzik eğitimi anabilim dallarında "Bilgisayar" dersine yönelik öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde, bu dersi yürüten öğretim elemanlarının %34'ünün müzik eğitimi alanından, %66'sının alan dışından olduğu tespit edilmiştir. Yapılan görüşmelerde %34'lük dilimdeki öğrencilerin büyük bir kısmının mesleki yaşamlarında kısıtlı olarak kullanabilecekleri nota yazım programlarını öğrendikleri belirlenmiştir. Yine görüşmelerden anlaşılacağı üzere Türkiye'deki hiçbir müzik eğitimi anabilim dalında öğrencilerin mesleki yaşamlarında kullanabilecekleri, dünyada kullanımına yönelik örnekleri bulunan müzik programları (Earmaster School, Music Age vb.) hakkında bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür.

Araştırmada; dersin içeriğine ve daha etkili olabilmesine ilişkin yöneltilen açık uçlu soruda öğrencilerin, alanlarına yönelik müzik programlarının öğretilmesi ihtiyacı hissettikleri, kendi alanlarından bir öğretmenin derse girmesini istedikleri, bilgisayar temel bilgisi hariç alana yönelik bir uygulama yapılmadığı takdirde dersin zaman kaybına yol açtığı görüşünde oldukları anlaşılmaktadır. Söz konusu dersin içeriği, tüm öğretmenlik alanlarına özel program veya yazılımları öğretmeye uygun olmasına rağmen öğrenciler mevcut uygulamadaki eksikliklerden kaynaklanan sebeplerle ders içeriğinin değişmesine yönelik taleplerde bulunmuşlardır. Öğrencilerin bu dersten mesleki yaşamlarını olumlu yönde etkileyecek beklenti içerisinde oldukları ve dersten beklenen kazanımları iyi algıladıkları için kendi alanlarına yönelik bir kaygı ve bir takım bilgi ihtiyaçları içerisinde oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin, bu derste müzik programlarının öğretilmesi durumunda kendilerini bu tür programları kullanabilecek yeterlikte hissettikleri görülmüştür. Yine öğrencilerin; bu dersin, her alanda olduğu gibi müzikte de gelişen teknolojiye ayak uydurmak, çağın gerisinde kalmamak adına müzik öğretmenliği programında yer almasının gerekli olduğunu düşündükleri söylenebilir. Fakat öğrencilerin büyük çoğunluğu programda olmasının gerekliliğini savundukları bu derste

daha önceki bilgilerine benzer bilgiler öğrenmek yerine gerçekten müzik öğretmenliğinde kullanabilecekleri müzik programlarını öğrenmek istediklerini hem açık uçlu sorularda hem de anketlerdeki önermelerde büyük bir çoğunlukla vurgulamaktadırlar. Öğrenciler, dersin mevcut uygulamasında alana yönelik bir değişiklik olmaması durumunda bu dersi önceki bilgilerinin tekrarı olduğunu gerekçesiyle büyük çoğunlukla gereksiz görmektedirler.

6. ÖNERİLER (SUGGESTIONS)

- Bu dersin müzik öğretmenliği ile ilişkilendirilebilmesi bakımından, temel bilgisayar ve müzik alan bilgisine sahip öğretim elemanlarınca yürütülmesi sağlanmalıdır.
- Bu derse, içeriğini de yansıtacak biçimde amacına uygun bir isim verilmelidir. Örneğin, I. Yarıyıl için "Temel Bilgisayar Kullanımı", II. Yarıyıl için "Alana Yönelik Bilgisayar Programı Uygulamaları" ya da "Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamaları", vb.
- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programında yer alan Bilgisayar I/ II dersinin içeriği öğretmen adaylarının mesleki yaşamlarında kullanabilecekleri müzik programlarını da kapsayacak şekilde yenilenmelidir. Bu durum genel müzik eğitimine de büyük yenilikler ve katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Altan, M.Z., (2001). Teknoloji Yardımıyla Öğretmen Yetiştirme, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt: 11, Sayı: 2, ss: 209-216
2. Varol, N., (2002). Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Kurumlarında Kullanımları ve Eğitimcilerin Rolü, Akademik Bilişim Konferansı'nda sunulmuş bildiri, Selçuk Üniversitesi Konya. 6 - 8 Şubat
3. Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2005). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Ankara, Seçkin Yayıncılık
4. YÖK, (1998).Yüksek Öğretim Kurulu, Müzik Öğretmenliği Programı, Ankara